

**AZ ÓKORTUDOMÁNYI TÁRSASÁG 44. ALKALOMMAL MEGRENDEZETT
ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATIN VERSENYÉNEK DÖNTŐ FORDULÓJA**

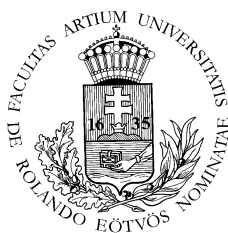
A maiores kategória tétele

(2008. április 19. 12-16^h)

Hogyan ajándékozta meg Mátyás király a szellem emberét?

Az újesztendő első napján Mátyás király a hagyományokat követve megajándékozta udvartartásának tagjait, mégpedig oly módon, hogy az elébe járulóknak a foglalkozásukat jelképező eszközeibe, szerszámaiba (pl. a szakácsok fazekaiba, trombitások trombitáiba) néhány aranyat, vagy más ajándékot tett. Hogy vajon miféle eszközbe és mennyi ajándékot kaphatott egy megbecsült íróember, azt saját tapasztalatai alapján Galeotto Marzio (1427-1497) olasz humanista örökítette meg az utókor számára „Mátyás királynak kiváló, bölcs, tréfás mondásairól és tetteiről” c. könyvében (*De egregie, sapienter, iocose dictis ac factis regis Mathiae*, 1485).

Calendis Ianuariis rex Mathias ad multam noctem¹ strenas² dabat, erant enim plurimi liberalitatem regiam exspectantes. Etiam Galeottus Martius aderat, non ut dona acciperet, sed ut dona regia faceto sermone condiret, ne tantae munificentiae deesset hilaritas. Omnibus laetantibus rex vertit se ad Galeottum et dixit: „Cur tu quoque non praebes tua instrumenta ad capiendam strenam?” Respondit Galeottus se non habere secum instrumenta. Tunc rex ait: „Instrumenta tua sunt, quos edidisti, libri, quibus bibliotheca nostra ornatur”. His³ ex regia bibliotheca allatis rex auro et argento plurimo librorum forulos⁴ operuit⁵ pecuniamque grandem apposuit adeo, ut unus Galeottus plura et pretiosiora, quam reliqui, acceperit. Hoc facto rex declaravit se multos ex necessitate alere⁶, doctos autem viros ex iudicio animi colere et venerari praemiisque dignis afficere.

---

¹ *ad multam noctem* : késő éjjelig, késő éjszakáig

² *strena, -ae f.* : újévi ajándék

³ *his* értsd: *his libris*

⁴ *forulus, -i m.* : tok (amiben a könyvet tartották)

⁵ *operio 4, -ui, -ertum* : elhalmoz, megtölt

⁶ *alo 3 alui, al(i)tus* : eltart, táplál